

HIRVENHAUKKUKOKEEN SÄÄNNÖT

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 27.5.2012,
voimassa 1.8.2012 alkaen.

HIRVENHAUKKUKOKEEN SÄÄNNÖT

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 27.5.2012, voimassa 1.8.2012 alkaen.

1 KOKEEN TARKOITUS

Hirvenhaukkukokeiden tarkoituksena on saada selville koirien hirvenmetsästysominaisuudet jalostusta varten, pitää hirvenmetsästys korkeatasoisena koiraurheiluna, kehittää sen harrastajia ja heidän yhteistoimintaansa sekä tarjota kilpailumahdollisuus näiden sääntöjen pohjalta.

2 KOKEEN LUONNE

Hirvenhaukkukokeet ovat joko:

1. Yleisiä
2. Yhdistysten jäsenten välisiä kokeita ja kilpailuja
3. Kansainvälisiä kokeita.
4. Kokeita ja kilpailuja, joista määrätään erillisellä Kennelliiton vahvistamalla säännöllä tai ohjeella.

3 OSALLISTUMISOIKEUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Hirvenhaukkukokeisiin saavat osallistua SHHJ:n, SLJ:n ja SPJ:n alaiset rodut, joilla kaikilla on samat vaatimukset HIRV käyttövalionarvoon.

Osallistuvien koirien on täytettävä Kennelliiton rekisteröinti-, tunnistusmerkintä- ja rokotusvaatimukset

- koiran ikä vähintään yhdeksän kuukautta

Kokeeseen ei saa osallistua:

- sairas koira
- 30 vuorokautta ennen arvioitua penikoimista ja alle 42 vuorokautta penikoimisen jälkeen
- koira joka ei täytä Kennelliiton antidopingsäännön vaatimuksia
- muut mahdolliset koesääntökohtaiset kiellot

Kokeen järjestäjällä on oikeus rajoittaa osallistuvien koirien lukumäärää kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukaisesti.

Vastaava koetoimitsija ja ylituomari tarkastavat koiran osallistumisoikeuden.

4 JÄÄVIYDET

Kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton yleinen sääntö.

5 JÄRJESTÄMISLUVAN MYÖNTÄMINEN

Näitä sääntöjä noudatetaan FCI:n, Kennelliiton ja kennelpiirien, myöntämissä hirvenhaukkukokeissa. FCI myöntää kansainväliset kokeet. Kennelliitto myöntää valtakunnalliset mestaruuskilpailut, niiden valintakokeet ja maaottelut. Kennelpiirit myöntävät yleiset ja jäsentenväliset kokeet.

6 KOKEEN ANOMINEN

6.1 Kokeen anoja ja järjestelyvastaava

Kokeen järjestämisluvan anoo järjestävä yhdistys, jonka pitää olla Kennelliiton jäsen, tai kennelpiiri.

Kokeen järjestelyistä huolehtii järjestävä yhdistys.

6.2 Anomisen määräaika

Koe on anottava Kennelliiton kulloinkin määräämänä aikana.

6.3 Anomuksen sisältö

Koeanomuksessa on mainittava järjestävä yhdistys, kokeen laji ja luonne, osanottorajoitukset, koeaika ja -paikka, osanottomaksu sekä kenelle ja mihin mennessä ilmoittautuminen ja osanottomaksu suoritetaan, tehtävään lupautunut ylituomari ja hänen varamiehensä sekä vastaava koetoimitsija.

6.4 Anomus osoitetaan

Anomus osoitetaan aina sen kennelpiiriin hallitukselle, jonka alueella koe järjestetään.

6.5 Kokeesta ilmoittaminen/tiedottaminen

Kennelpiirit toimittavat myöntämistään kokeista tiedot Kennelliitolle julkaistaviksi.

7 YLEINEN KOKEEN SIIRTO TAI PERUUTUS

Kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton yleinen sääntö.

8 YLITUOMARI JA HÄNEN VARAMIEHENSÄ

Ylituomarin on oltava Kennelliiton hyväksymä hirvenhaukkukokeen ylituomari, jolla on voimassa oleva arvostelu-oikeus. Ulkomaalaisten tuomareiden tuomarioikeudet on tarkistettava.

Ylituomarin on oltava Kennelliiton ja SHHJ:n, SLJ:n tai SPJ:n jäsen

9 PALKINTOTUOMARIT

Palkintotuomareiden on oltava päteviä hirvenhaukkukokeen palkintotuomareita, joilla on voimassa oleva arvostelu-oikeus, myös ulkomaiset tuomarit; tarkistettava

Ryhmätuomarin on oltava Kennelliiton tai rotujärjestön jäsen. Tuomariryhmän toisen tuomarin on oltava Kennelliiton tai sen jäsenyhdistyksen jäsen.

Toisena tuomarina voi toimia myös tuomariharjoittelija. Koekauden kestävässä hirvenhaukkukokeissa voi tuomarina toimia yksinkin hirvenhaukkukokeiden ylituomari, jolla on voimassa oleva arvostelu-oikeus.

10 ILMOITTAUTUMINEN KOKEESEEN JA SIITÄ POIS JÄÄMINEN

10.1 Ilmoittautuminen

Kokeisiin ilmoitetaan järjestäjän määräämällä tavalla.

10.2 Poisjääminen

Ilman pätevää syytä osanottomaksua ei palauteta; päteväksi syyksi katsotaan koiran tai sen omistajan/ohjaajan sairaus tai Kennelliiton lämpötilasuosituksista poikkeaminen. Poisjäämisestä on ilmoitettava kokeen järjestäjälle ennen kokeen alkua.

11 ARVOSTELU

Arvosteluperusteet määritellään näiden sääntöjen liitteenä olevissa arvostelu- ja tulkintaohjeissa.

12 KOELUOKAT JA KÄSITTEET

12.1 Koeluokat

Hirvenhaukkukoe on yksiluokkainen yksipäiväinen koe, josta käytetään lyhennettä HIRV.

12.2 Koekauden kestävät hirvenhaukkukokeet

Koekauden kestävien hirvenhaukkukokeiden yksityiskohtaiset erillisohjeet on tarkemmin määritelty näihin sääntöihin liittyvissä ohjeissa.

12.3 Suorituksen liittyviä käsitteitä

Määritellään alla olevat käsitteet ja niihin liittyvät seuraamukset ja kuka tekee päätökset

- koiran omistaja/ohjaaja luopuu kesken kokeen Luopui
arvostellaan, kirjataan ja pisteytetään, lopputulos ja loppupisteet 0
- tuomari keskeyttää koesuorituksen Keskeytetty
arvostellaan normaalisti, koira saa pisteet ja lopputuloksen
- koira suljetaan kokeesta Suljettu
arvostellaan, kirjataan ja pisteytetään: lopputulos ja loppupisteet 0
- koiran suoritus hylätään tuomarin toimesta kokeessa Hylätty
ei arvostella: lopputulos ja loppupisteet 0

13. KOIRAN LOUKKAANTUMINEN

Koiran loukkaantuessa on sen koesuoritus keskeytettävä. Palkintotuomari päättää keskeyttämisestä. Ennen keskeyttämistä suoritettu arvostelu jää voimaan.

14. VASTUUKYSYMYKSET

Koiranomistaja vastaa koiran aiheuttamista tai sille aiheutuneista vahingoista.

15 KOKEEN ARVOSTELUPERUSTEET

Pisteet:

1. Haku	0 - 10 x 1,5	= 15
2. Löytötehokkuus	0 - 10 x 1	= 10
3. Löytöhaukku	0 - 10 x 1,5	= 15
4. Haukkutyöskentelyn laatu	0 - 10 x 1,5	= 15
5. Seuraaminen	0 - 10 x 1	= 10
6. Pysäyttäminen	0 - 10 x 1	= 10
7. Haukkuaika	0 - 10 x 0,5	= 5
8. Haukun kuuluvuus	0 - 10 x 0,5	= 5
9. Haukun tiheys ja peittävyys	0 - 10 x 0,5	= 5
10. Tottelevaisuus ja yhteistyö	0 - 10 x 1	= 10
Pisteet yhteensä		100

Koiran virheellinen toiminta kirjataan koirakohtaiseen pöytäkirjaan.

Lopputulos on pisteiden yhteissumma.

Palkintosijat

Ensimmäisen palkinnon koira saa 70 pisteellä, toisen palkinnon 60 pisteellä ja kolmannen palkinnon 50 pisteellä.

Kokeessa jaetaan niin monta ensimmäistä, toista ja kolmatta palkintoa kuin tulokset oikeuttavat.

Kokeen tulos on vahvistettu, kun kaikki kokeeseen ilmoitetut koirat on koeteltu, koepöytäkirja allekirjoitettu ja kokeen tulokset julkistettu.

Yksityiskohtaiset arvosteluperusteet määritellään arvosteluohjeissa.

16 KOKEIDEN TULOKSET

16.1 Tulosten tarkastus

Kokeen sihteeri tarkastaa kaikki laskelmat ja huolehtii tulosten merkitsemisestä Kennelliiton koepöytäkirjalomakkeelle sekä koirakohtaisille lomakkeille ja jättää ne viipymättä ylituomarin tarkastettaviksi. Ylituomarin vahvistaa/varmentaa tulokset.

16.2 Tulosten lähettäminen

Koetoimikunnan on lähetettävä ylituomarin tarkastamat ja vahvistamat koepöytäkirjat sekä koirakohtaiset pöytäkirjat viikon kuluessa kokeen päättymisestä koeluvan myöntäjälle.

17 MUUTOKSET SÄÄNTÖIHIN

Rotujärjestöjen yleisten kokousten hyväksymät ja esittämät sääntömuutokset hyväksyy ja vahvistaa Kennelliiton valtuusto. Näihin sääntöihin liittyvät ohjeet hyväksyy Kennelliitto rotujärjestöjen hallitusten esityksestä.

18 VALITUKSET JA ERIMIELISYYDET

Kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton yleinen sääntö.

19. PAKOTTAVAT SYYT

Kennelliiton hallitus voi erittäin painavista syistä määrääjäksi rajoittaa kokeisiin, kilpailuihin ja testeihin osallistumista ja antaa näitä koskevia erikoismääräyksiä sekä hyväksyä muita poikkeustoimia tämän säännön osalta.

Sääntöjen liitteenä Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet.

HIRVENHAUKKUKOKEEN ARVOSTELU- JA TULKINTAOHJEET

Hyväksytty Kennelliitossa 12.4.2012. Voimassa 1.8.2012 alkaen

YLEISTÄ

Koirat arvostellaan kokeessa pelkästään sen perusteella, mitä palkintotuomarit ovat kokeen aikana varmuudella todenneet.

Lyhin kirjattava matka on 0,1 km ja lyhin kirjattava aika on 1 min.

Vajaan työskentelyajan selvitys on merkittävä huomautuksiin.

Tasatuloksen sattuessa paremmuus ratkaistaan seuraavasti:

1. pidempi työskentelyaika
2. pidempi haukkuaika
3. kokonaisvaikutelma

Arvosteluasteikko:

Erinomainen	9-10	p
Erittäin hyvä	7-8	p
Hyvä	5-6	p
Tyydyttävä	3-4	p
Heikko	1-2	p
Erittäin heikko	0	p
Ei voida arvostella (-)	-	p

Pisteytys:

	Arvosteluperuste	kerroin	Pisteet
1	Haku	1,5	0-10
2	Löytötehokkuus	1,0	0-10
3	Löytöhaukku	1,5	0-10
4	Haukkutyöskentelyn laatu	1,5	0-10
5	Seuraaminen	1,0	0-10
6	Pysäyttäminen	1,0	0-10
7	Haukkuaika	0,5	0-10
8	Haukun kuuluvuus	0,5	0-10
9	Haukun tiheys ja peittävyys	0,5	0-10
10	Yhteistyöhalukkuus ja tottelevaisuus	1,0	0-10

Olosuhteiden huomiointi

Arvosteluohjeet on kirjoitettu normaaleja, hyviä koeolosuhteita varten. Mikäli olosuhteet ovat vaikeat (esim. rankkasade, myrskytuuli, vaikeat maasto-olosuhteet tai paksu lumipeite), antaa ylituomari puhuttelussaan lisäohjeet arvostelua varten.

Koe-erän muodostaa

- haku-aika (enintään 360 min)
- työskentelyaika (enintään 300 min) ja
- koiran kytkeminen/kytkemisyritys (niin pian kuin koiranohjaajalla on mahdollisuus yrittää kutsua koira)

Haku-aika

- enintään 6 tuntia; jos koira ei hae lainkaan, koe lopetetaan 60 minuutin kuluttua
- haku-aika alkaa ensimmäisestä irtilaskusta
- haku testataan mahdollisuuksien mukaan uudelleen työskentelyn jälkeen mikäli tuomarilla ei ole mahdollisuutta arvostella haku riittävästi ennen löytöä (ensimmäisen lenkin löytö)

Työskentelyaika (enintään 300 min)

- työskentelyaika alkaa siitä hetkestä kun koira löytää ensimmäisen hirven
- työskentelyajaksi lasketaan aika, jolloin
  - koira haukkuu hirveä (siirtyvä tai kiinteä haukku)
  - koira seuraa hirveä karkon tapahduttua tai
  - koira ottaa yhteyttä ja palaa takaisin työskentelyyn
- työskentelyaika katkeaa kun
  - koira tulee takaisin karkkoavan hirven perästä/hirveltä
  - todetaan koiran lopettaneen hirvityöskentelyn ja koira hakeutuu piholle, tielle, autolle jne. (voidaan myös todeta paikantimen avulla)
  - koira jää ryhmän luo eikä palaa välittömästi hirvityöskentelyyn
- työskentelyaika loppuu viimeistään silloin kun 300 min on kulunut ensimmäisestä löydöstä
- työskentelyaika loppuu viimeistään 120 min pimeän tulon jälkeen
  - pimeällä tarkoitetaan tilannetta, että maastokorttia ei voi täyttää ilman keinovaloa
  - ampumatilaisuutta ei voi ottaa pimeässä

Erän jälkeen tapahtuva koiran kytkeminen/kytkemisyritys

- ryhmän on pyrittävä kytkemään koira mahdollisimman pian erän jälkeen
- ellei koiran kytkeminen kutsumalla onnistu kohtuullisen ajan kuluessa (esim. 1 tunti) tulee ryhmän palata koepaikalle ylituomarin ohjeiden mukaan

Löytö

Löytö on tapahtunut kun

- koira haukkuu hirveä
- koira ja hirvi nähdään lähietäisyydellä toisistaan
- se todetaan paikantimen avulla ja löydön tapahtuminen voidaan varmentaa (esim. hirvityöskentely jatkuu, jäljistä jne.)

Palkintotuomarit

Palkintotuomarit arvostelevat koiria kaksijäsenisinä ryhminä, joista toisen ryhmätuomarina toimivan tulee olla kokenut hirvenhaukkukokeiden palkintotuomari.

Molemmat tuomarit täyttävät itsenäisesti maastokorttia kokeen kulusta.

Koekauden kestävässä hirvenhaukkukokeissa voi tuomarina toimia yksinkin hirvenhaukkukokeiden ylituomari, jolla on voimassa oleva arvostelu-oikeus.

Tuomariharjoittelijat

Koeryhmään voidaan palkintotuomarina toimivien lisäksi sijoittaa 1-2 ylimääräistä palkintotuomariharjoittelijaa, joiden arvostelua ei oteta koiran tuloksessa huomioon.

Koiraohjaaja

Jos koiranomistaja on estynyt osallistumaan kokeeseen, on hänen asetettava sijaansa koiranohjaaja, joka katsotaan hänen valtuuttamukseen edustajaksi.

Koemaastot

Kutakin kokeeseen osallistuvaa koiraa kohti on varattava riittävän laaja koemaasto. Järjestäjän on varmistettava, että kokeeseen on käytettävissä riittävä määrä palkintotuomareita.

Ennen kokeen alkua määrää kokeen ylituomari yhteistoiminnassa koetoimikunnan kanssa kuhunkin maastoon tuomarit, ottaen huomioon heidän maastokelpoisuutensa. Ellei tuomareista kumpikaan tunne maastoa, tulee sinne lisäksi asettaa maasto-opas.

Maastojen arvonta

Maastot arvotaan kaikille koirille. Koemaaston on sijaittava kohtuullisella etäisyydellä keskuspaikasta niin, että ylituomari voi tarvittaessa henkilökohtaisesti valvoa maastokäynnein ryhmien arvostelua ja toimintaa.

Arvotun tuomarin vaihtaminen

Jos arvottu tuomari on jäävi tehtäväänsä tai ilmenee muita voittamattomia vaikeuksia, voi ylituomari siirtää tuomareita ryhmästä toiseen arvonnän jälkeenkin.

Koetapahtumien selvitys

Ryhmätuomari on velvollinen selvittämään koiranohjaajalle arvosteluperusteet ja selvitykset koetapahtumista välittömästi maastossa. Koesuorituksen jälkeen ryhmätuomari esittää maastokortit koiranohjaajalle tutustumista ja allekirjoittamista varten.

Ryhmätuomari esittää ryhmän arvostelukortit ja suullisen selostuksen kokeen kulusta sekä arvosteluperusteista ylituomarille. Koiranohjaajalla on oikeus olla läsnä tilaisuudessa, jossa kokeen kulkua selvitetään.

Arvostelun muuttaminen

Ylituomarilla on velvollisuus muuttaa palkintotuomarien antamaa arvostelua neuvoteltuaan perusteista ensin palkintotuomarien kanssa, jos arvostelu ei ole oikeassa suhteessa koiran suoritukseen.

Palkintotuomarien ja ylituomarin on allekirjoituksellaan vahvistettava koepöytäkirjat.

Hylkääminen

Koiran koesuoritus voidaan hylätä, jos

- koiranohjaaja ei noudata sääntöjä tai yli-/palkintotuomarin antamia ohjeita
- koira ei täytä osallistumiseen yleisiä ohjeita ja vaatimuksia (esim. rokotukset)

Keskeyttäminen

Arvostelu voidaan keskeyttää, jos

- koira joutuu ilmeisesti hengenvaaraan
- hirvi ammutaan
- hirvi siirtyy sellaiselle alueelle, mihin ei ole lupa mennä
- on kyseessä joku muu vakavasti häiritsevä syy

Sulkeminen

Koira suljetaan pois kokeesta,

- jos se kokeen aikana tottelemattomuudellaan häiritsee kokeen kulkua tai on haluton työskentelemään näkyvissä olevilla hirvillä
- jos koira kokeen aikana tavataan raatelemasta hirvieläintä
- kun koiraohjaaja rikkoo tahallisesti sääntöjä tai kytkee koiran ilman palkintotuomarin lupaa tai ei noudata kehotuksesta huolimatta ohjeita ja määräyksiä

Luopuminen

Koiranohjaaja lopettaa kokeen työskentelyaikana.

Huomautuksia ja lisätietoja

Huomautuksia ja lisätietoja -kohtaan merkitään lyhyesti täydentävät tiedot, joilla on erityistä merkitystä kokonaistuloksen muodostumisen kannalta, eivätkä tiedot näy muutoin maastokortista/koirakohtaisesta lomakkeesta.

Tyhjä erä

Tyhjässä erässä (ei löytöä) arvostellaan numerolla:

- haku
- yhteistyöhalukkuus ja tottelevaisuus haun osalta

Ohje paikantimen käytölle arvostelussa:

Pöytäkirjaan merkitään onko paikanninta (GPS, Glonass, tms.) käytetty koiran arvostelussa.

Paikanninta käytettäessä linnuntietä mitatun matkan sijaan matka mitataan koiran kulkemaa reittiä (välipisteitä käyttäen, ei matkalaskurin lukema). Tätä tapaa hyödynnetään kaikissa kohdissa, ellei ko. arvosteluohjeen kohdassa toisin mainita, joissa etäisyydellä on merkitystä arvosteluun..

Tuomari voi käyttää paikanninta varmistaakseen arvostelun kaikissa kohdissa. Tuomari käyttää paikanninta koko kokeen ajan, jos paikanninta päätetään käyttää kokeen alkaessa. Tällöin koiranohjaajan tulee sallia paikantimensa käyttö. Myös koiranohjaaja saa käyttää paikannintaan.

Joissakin kohdissa tieto voidaan mitata tarkasti ja toisissa kohdin paikantimesta saadaan informaatiota tukemaan tuomarin näkemyksiä. Kaikkia matkoja ei tarvitse mitata täsmällisesti. Tuomari voi paikantimen avulla määrittää löydön ja uusintahaukun, jos tapahtuma voidaan varmentaa (esim: kuultava haukku kyseisessä paikassa tai todettava jäljistä ym.).

Arvosteluohjeet mahdollistavat koiran arvostelun ilman, että tuomarilla on mahdollisuutta paikantimen käyttöön. Silloin koe arvostellaan kuten aikaisemminkin ilman paikanninta näiden sääntöjen mukaisesti (kaikki matkan arvioidaan linnuntietä).

Koekauden kestävän hirvenhaukkukokeen järjestämisohje.

Hyväksytty Kennelliitossa 12.8.2021, voimassa 20.8.2021 alkaen.

Koekausi kestää laissa ja asetuksessa säädetyn hirvieläinten metsästykseseen käytettävän hirvikoirien koulutus ja metsästyskokeiden ajan.

Kokeen järjestäjänä toimii se kennelpiiri, jonka alueella koe suoritetaan. Kennelpiiri voi siirtää kokeen käytännön järjestelyt esimerkiksi piirinsä alueella toimivalle yhdistykselle. Kokeen myöntää kennelpiiri.

Kokeen järjestäjä voi periä kultakin osallistuvilta koiralta kohtuulliseksi katsottavan osanottomaksun. Osanottomaksun tarkoitus on peittää kokeen järjestelyistä aiheutuvat kulut.

Kokeeseen ilmoittaudutaan arvostelu-oikeuden omaavalle kennelpiirin nimeämälle ylituomarille järjestäjän määräämällä tavalla, kuitenkin viimeistään koepäivää edeltävänä päivänä. Ylituomari pitää koeryhmälle ylituomaripuhuttelun ja tarkastaa koiran osallistumisoikeuden viimeistään koepäivää edeltävänä päivänä. Ilmoittautuminen tehdään sen kennelpiirin nimeämälle ylituomarille, minkä alueella arvostelu aloitetaan.

Kokeen voi vastaanottaa Kennelliiton pätevimä hirvenhaukkukokeen ylituomari, jolla on voimassa oleva arvostelu-oikeus.

Kennelpiiri nimeää koekaudelle vastaanottavat ylituomarit.

Koemaaston tulee sijaita sellaisella etäisyydellä ylituomarista, että hänellä on mahdollisuus valvoa koetta. Ylituomari tarkastaa palkintotuomariryhmän arvostelukelpoisuuden ja hyväksyy palkintotuomariryhmän.

Arvostelu-oikeudet omaava ylituomari voi myös yksin arvostella koiran koko kauden kestävissä hirvenhaukkukokeissa maastossa, mutta kokeen vastaanottaa toinen arvostelu-oikeudet omaava ylituomari jolle on ilmoittauduttu.

Koepäivän päätyttyä ryhmätuomari antaa puhelimitse ylituomarille selvityksen kokeen kulusta.

Jokainen koesuoritus on erillinen koe, josta täytetään sekä koirakohtainen pöytäkirja ja koepöytäkirja.

Kokeen purkutilaisuus pyritään pitämään välittömästi, kuitenkin viimeistään viikon kuluessa suorituksesta. Tulos on voimassa, kun ylituomari on vahvistanut sen. Ylituomarin on lähetettävä tarkastamansa ja vahvistamansa koepöytäkirja sekä koirakohtainen pöytäkirja viikon kuluessa tuloksen vahvistamisesta kennelpiirille.

Koira, joka on saavuttanut Suomen käyttövalionarvoon oikeuttavat koetulokset tai on saavuttanut 2 kertaa HIRV1 tuloksen koekauden kestävistä hirvenhaukkukokeista, ei enää saa osallistua Koekauden kestävään hirvenhaukkukokeeseen.

Koejärjestäjän tulee huolehtia siitä, että koetulokset julkaistaan.

Tällä järjestämisohjeella täsmennetään hirvenhaukkukokeen sääntöjen 12.2 kohta Koekauden kestävät hirvenhaukkukokeet.

1. – HAKU

(X 1,5)

Hauulla tarkoitetaan aikaa, jolloin koira on maastossa ja todennäköisesti etsii hirveä.

Yleensä koira tekee useita hakulenkkejä ennenkuin se löytää hirven. Haku arvostellaan hakulenkkiä keskimääräisen keston mukaan. Selvästi poikkeavia hakulenkkejä ei oteta huomioon.

Haku arvostellaan seuraavin perustein:

1. Hakukuvio (pistohaku, lenkkejä eri suuntiin jne)
2. Nopeus
3. Hakulenkkiä pituus (koiran kulkema matka)
4. Pisin etäisyys (ulottuvuus) paikasta missä ryhmällä oli viimeksi kontakti koiraan

Hakua testataan mahdollisuuksien mukaan uudelleen työskentelyn jälkeen, mikäli tuomarilla ei ole mahdollisuutta arvostella hakua riittävästi ennen löytöä.

Uuden haun arvostelussa on huomioitava keli ja hirvityöskentelyyn kulutettu aika

Pitkät arvostelutaulukkoon sopimattomat hakulenkkit antavat enintään 8 pistettä.

Jos koira ei hae, niin koe lopetetaan 60 min kuluttua.

Jos koiran suoritus ei vastaa mitään alla esitetyn taulukon pisteytysohjeita, on käytettävä tuomarin harkintaa. Tälle täytyy löytyä perusteet maastokortista.

Haku pisteytetään seuraavasti:

Pisteet

Hakukuvio on hyvin tehokas, hakulenkkit ovat vähintään 2 km, nopeus erinomainen ja suurin etäisyys ryhmästä yli 800 m, tai hakulenkkiä kesto yleensä 15-30 minuuttia.	9-10	p
Hakukuvio on tehokas, hakulenkkit ovat vähintään 1,5 km, nopeus erittäin hyvä ja suurin etäisyys ryhmästä on yli 600 m, tai hakulenkkiä kesto yleensä 10-15 minuuttia.	7-8	p
Hakukuvio ei ole yhtä tehokas, hakulenkkit ovat vähintään 1 km, nopeus hyvä ja suurin etäisyys ryhmästä yli 400 m, tai hakulenkkiä kesto 5-10 minuuttia.	5-6	p
Hakukuvio tehottomampi, hakulenkkit alle 1 km, nopeus välttävä ja suurin etäisyys ryhmästä yli 250 m, tai hakulenkkiä kesto 2-5 minuuttia	3-4	p
Hakukuvio tehoton, hakulenkkit alle 500 m, nopeus huono ja suurin etäisyys ryhmästä alle 250 m, tai hakulenkkiä kesto 0-3 minuuttia	1-2	p
Löytö ensimmäiseltä lenkiltä arvostellaan löytömatkan mukaan seuraavasti: 0-399m/6p, 400-799m/7p, 800m tai enemmän 8p	6-7-8	p
Koira ei hae	0	p

2. – LÖYTÖTEHOKKUUS (X 1,0)

Löytötehokkuudella arvioidaan koiran kykyä hyödyntää hakulenkkejä ja aistejaan hirven löytämiseksi. Arvostelussa huomioidaan koiran tehokkuus ja kyky käyttää aistejaan ja ympäristöä hyödyksi. Tyypillisesti erinomaisen löytötehokkuuden omaava koira löytää hirven nopeasti ilmavainulla. Kokenut koira voi löytää hirven jopa vanhalta jäljeltä. Jäljittämistä pitää arvostaa vaikeissa olosuhteissa. Tehokas ja nopea oma-aloitteinen löytö tulee palkita.

Löytötehokkuus arvostellaan suhteessa aikaan ja matkaan ja silloin vertaillaan seuraavia asioita:

- hakuaikaa ja hakulenkkejä
- löytömatka, eli etäisyys paikasta mistä hakulenkki alkoi paikkaan josta hirvi löytyi
- kokonaismatka irtilaskupaikalta löytöpaikkaan
- maasto- ja sääolosuhteet

Ilman paikanninta etäisyydet arvioidaan linnuntietä

Jos löytö tapahtuu ensimmäisellä hakulenkillä:

- Kiitettävä etäisyys vähintään 800m, oma-aloitteinen ja nopea löytö, antaa 10 pistettä.
- Toteamaton löytö antaa enintään 8 pistettä (voidaan antaa enemmän pisteitä mikäli löytöhaukku voidaan varmentaa paikantimen avulla)

Jos koiralla on useampi löytö, niin löytötehokkuus arvostellaan parhaimman löydön mukaan.

Jos koiran suoritus ei vastaa mitään alla esitetyn taulukon pisteytysohjeita, on käytettävä tuomarin harkintaa. Tälle täytyy löytyä perusteet maastokortista.

Löytötehokkuus pisteytetään seuraavasti:

Kiitettävä/erinomainen löytötehokkuus: Hirvi löytyy nopeasti kun koira on saapunut hirven oleskelualueelle tai on saanut siitä aistihavainnon ja löytömatka on yli 0,8 km	9-10	p
Erittäin hyvä löytötehokkuus: Hirvi löytyy melko nopeasti edellä mainitussa tilanteessa, mutta tehokkuus ei ole kiitettävää tasoa ja löytömatka on yli 0,6 km	7-8	p
Hyvä löytötehokkuus: Hirvi löytyy pidemmän ajan kuluttua vaikka olosuhteet löydölle ovat hyvät	5-6	p
Välttävä löytötehokkuus: Hirvi löytyy pitkän ajan kuluttua huolimatta selvistä merkeistä hirven oleskelusta alueella ja olosuhteet ovat hyvät. Hirvi törmää ryhmään tai seisoo ryhmän näkösailla.	3-4	p
Heikko löytötehokkuus: Kuten edellä, mutta ryhmä avustaa merkittävästi koira. Ryhmä kohtaa hirven.	0-2	p
Ei löytöä	-	

3. – LÖYTÖHAUKKU (X 1,5)

Löytöhaukulla tarkoitetaan koiran kykyä saada hirvi pysymään löytöpaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä.

Jos löytö tapahtuu avoimella paikalla, ei hirven siirtyminen suojaisempaan maastokohtaan alenna pisteitä (500 metriä).

Alle 2 minuutin tauot eivät katkaise löytöhaukkua, jos haukku jatkuu tauon jälkeen samassa paikassa. Jos koiralla on useampia löytöjä, niin pisteet annetaan pisteytetyn keskiarvon mukaan.

Löytöhaukkua pyritään jatkamaan 90 min, mikäli käytettävissä oleva aika ja olosuhteet sen sallivat.

Jos koiran suoritus ei vastaa mitään alla esitetyn taulukon pisteytysohjeita, on käytettävä tuomarin harkintaa. Tälle täytyy löytyä perusteet maastokortista.

Löytöhaukku pisteytetään seuraavasti:

Seisontahaukku vähintään 60 min löytöpaikalla	10	p
Seisontahaukku vähintään 60 min lyhyen siirtymän jälkeen (200–300 m)	9	p
Seisontahaukku löytöpaikalla vähintään 45 min	8	p
Seisontahaukku löytöpaikalla vähintään 30 min	7	p
Seisontahaukku vähintään 30 min lyhyen siirtymän jälkeen (200-500m) tai koira löydetään haukkumasta eikä hirvi jäänyt löytöpaikalle	6	p
Seisontahaukku vähintään 30 min siirtymän jälkeen (0,5-1 km)	5	p
Seisontahaukkua vähintään 20 min	4	p
Seisontahaukkua löytöpaikalla vähintään 10 min tai pidemmän siirtymän jälkeen (yli 1 km)	3	p
Seisontahaukkua löytöpaikalla 1 – 10 min, jonka jälkeen ei haukkua	2	p
Hirvi pakenee löydöstä, jonka jälkeen ei haukkua	1	p
Ei löytöä, vaikka alueella hirvi	0	p
Ei löytöä	-	

4. – HAUKKUTYÖSKENTELEN LAATU (X 1,5)

Haukkutyöskentelyllä tarkoitetaan sitä osaa työskentelystä, jolloin tuomari kuulee haukun. Mitä enemmän koiralla on haukkutyöskentelyä ja kiinteää seisontahaukkua sitä parempi mahdollisuus on onnistua myös käytännön jahdissa.

Normaaleissa olosuhteissa tulee tuomarin yrittää ampumatilaisuutta 90 min haukkuajan jälkeen, koiranohjaaja päättää yritetäänkö tällöin myös yhteydenottoa. Kutsumisen jälkeen tuomari/koiranohjaaja karkottaa hirven varovasti. Kaksi seuraavaa karkkoa annetaan vasta 30 min haukkuajan jälkeen (uusintahaukun tulisi kestää 30 min).

Ampumatilaisuudella tarkoitetaan tilannetta, jossa tuomari näkee hirven normaaleissa olosuhteissa. Vaativassa maastossa tai vaikeissa olosuhteissa ampumatilaisuuksien määrän vaatimusta lasketaan. Ei ole koiran vika jos tuomarin tai olosuhteiden vuoksi karkko tapahtuu ennen ampumatilaisuutta.

Jos koiran suoritus ei vastaa mitään alla esitetyn taulukon pisteytysohjeita, on käytettävä tuomarin harkintaa. Tälle täytyy löytyä perusteet maastokortista.

Haukkutyöskentelyn laatu pisteytetään seuraavasti:

	Työskentelyaika	Kiinteä haukku aika	Pisteet	
Tuomarilla on vähintään 3 ampumatilaisuutta sekä vähintään 3 karkkoa	300	200	10	p
Tuomarilla on vähintään 3 ampumatilaisuutta sekä vähintään 3 karkkoa	270	180	9	p
Tuomarilla on vähintään 2 ampumatilaisuutta sekä vähintään 2 karkkoa	240	150	8	p
Tuomarilla on vähintään 2 ampumatilaisuutta sekä vähintään 2 karkkoa	200	120	7	p
Tuomarilla on vähintään yksi ampumatilaisuus sekä vähintään yksi karkko	120	90	6	p
Seisontahaukkua vähintään 90 min	-	90	5	p
Seisontahaukkua vähintään 60 min tai haukku aika vähintään 120 min (siirtyvä haukku mukaanlukien)	-	60(120)	3-4	p
Seisontahaukkua vähintään 20 min tai haukku aika vähintään 60 min (siirtyvä haukku mukaanlukien)	-	20(60)	1-2	p
Seisontahaukkua alle 20 min ja haukku aika alle 60 min (siirtyvä haukku mukaanlukien)	-	<20(60)	0	p
Ei seisontahaukkua			-	

5. Seuraaminen

(X 1,0)

Seuraamishalukkuudella tarkoitetaan sitä, kun koira seuraa pakenevaa hirveä ja yrittää saada siihen uudelleen kontaktin.

Pakenevalla hirvellä tarkoitetaan hirveä:

- jonka ryhmä karkottaa
- hirveä joka pakenee välittömästi löydöstä
- hirveä, joka karkkoo itsestään tai
- hirveä, joka karkkoo jonkun sivullisen häiriön aiheuttamana

Seuraaminen arvostella todetun seuraamismatkan mukaan, ei linnuntietä.

Jos koira voimakkaan karkon jälkeen ottaa yhteyttä ryhmään mutta heti omasta aloitteesta palaa seuraamaan, ei se vaikuta negatiivisesti arvosteluun.

Taulukon minimivaatimukset matkojen osalta tulee täyttyä kun suoritus pisteytetään, mutta maasto otetaan arvostelussa huomioon.

Siirtyvä haukku ei ole pakenevan hirven seuraamista.

Ilman paikanninta tehdyssä koesuorituksessa, käytetään taulukossa annettuja aikoja seuraamisen arvostelussa.

Jos seuraaminen keskeytyy johonkin esim. luonnonesteeseen, on tuomarin huomioitava tämä.

Jos koiran suoritus ei vastaa mitään alla esitetyn taulukon pisteytysohjeita, on käytettävä tuomarin harkintaa. Tälle täytyy löytyä perusteet maastokortista.

10 p	Seuraamista yhteensä vähintään 5 km, tai 60 min
9 p	Seuraamista yhteensä vähintään 4 km, tai 50-59 min
8 p	Seuraamista yhteensä vähintään 3 km, tai 40-49 min
7 p	Seuraamista yhteensä vähintään 2,5 km, tai 30-39 min
6 p	Seuraamista yhteensä vähintään 2 km, tai 20-29 min
5 p	Seuraamista yhteensä vähintään 1,5 km, tai 10-19 min
4 p	Seuraamista yhteensä vähintään 1 km, tai 7-9 min
3 p	Seuraamista yhteensä vähintään 0,7 km, tai 5-6 min
2 p	Seuraamista yhteensä vähintään 0,5 km, tai 3-4 min
1 p	Seuraamista vähintään 0,3 km, tai 1-2 min
0 p	Koira ei seuraa pakenevaa hirveä
-	Ei voida arvostella

6. Pysäyttäminen

(X 1,0)

Pysäyttämällä tarkoitetaan koiran kykyä pysäyttää pakeneva hirvi ja saada siitä uusi kiinteä seisontahaukku (karkon pitää olla vähintään 100m).

Uusintahaukun (kiinteän) tulee kestää vähintään 10 min.

Jotta koiran kykyä pysäyttää pakeneva hirvi testattaisiin riittävästi, tulee ryhmän toistuvasti karkottaa hirvi. Ensimmäisellä kerralla karkko annetaan varovasti ja riittävän etäältä.

Seuraavilla kerroilla pyritään antamaan voimakkaampi karkko, jotta hirvälle saadaan enemmän vauhtia. Karkon voimakkuus suhteutetaan hirven käyttäytymiseen ensimmäisellä karkolla.

Vähintään 3 kiinteää uusintahaukkuja, joista 2 vähintään 30 min	10 p
Vähintään 3 uusintahaukkuja, joista 2 kiinteää (yksi 30 min)	9 p
Vähintään 2 kiinteää uusintahaukkuja, joista yksi 30 min.	8 p
Vähintään 2 uusintahaukkuja, joista 1 kiinteä uusintahaukku (väh. 30 min)	7 p
Vähintään 1 kiinteä uusintahaukku (30 min)	6 p
Yksi uusintahaukku, jossa osa siirtyvää (uusintahaukku 30 min)	5 p
Yksi uusintahaukku 10 - 29 min	4 p
Yksi uusintahaukku alle 10 min	3 p
Todetaan pysäyttämisyriytyksiä	2 p
Koiraa seuraa mutta ei saa uusintahaukkuja	1 p
Koira ei seuraakaan karkosta pakenevaa hirveä	0 p
Ei voida arvostella (ei löytöä)	-

7. Haukkuaika (X 0,5)

Haukkuaikaan lasketaan sekä kiinteä että siirtyvä haukku minuutin tarkkuudella.

Alle kahden minuutin (2 min) tauot lasketaan haukkuaikaan.

Useamman löydön tapahtuessa lasketaan haukkuajat yhteen.

Haukkutyöskentelyllä tarkoitetaan sitä osaa työskentelystä, jolloin tuomari kuulee haukun.

Haukkuaika pisteytetään alla olevan taulukon mukaisesti. Jos yhteenlaskettu haukkuaika alittaa 20 min, annetaan 0 pistettä.

Haukkuaika min	20	40	60	80	100	120	140	160	180	200
Pisteet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

8. Haukun kuuluvuus

(X 0,5)

Kuuluvuuden arvostelussa otetaan huomioon sää, tuuli, lumi ja maasto-olosuhteet.

Alla oleva pisteytysohje koskee normaaleja olosuhteita.

Haukun kuuluvuutta tulee testata riittävästi.

Haukun kuuluvuus arvostellaan seuraavasti:	
Erinomainen kuuluvuus	9-10 p
Erittäin hyvä kuuluvuus	7-8 p
Hyvä kuuluvuus	5-6 p
Tyydyttävä kuuluvuus	3-4 p
Heikko kuuluvuus	1-2 p
Haukkuaika alle 20 min	0 p
Ei voida arvostella.	-

9. – Haukun tiheys ja peittävyys (X 0,5)

Tavoitteena on mitata haukun tiheys ja miten tasaisesti sekä peittävästi koira haukkuu ilman taukoja.

Tasaisuus on yhtä tärkeä kuin tiheys ja sille tulee antaa sama painoarvo arvostelussa.

- Haukun tiheydellä tarkoitetaan haukahdusten lukumäärää minuutissa
- Haukun peittävyydellä tarkoitetaan sitä, että haukku on tasaista ilman jaksottaisuutta.
- Haukahdusten lukumäärä lasketaan täyden minuutin ajalta ja laskeminen toistetaan useita kertoja koeaikana. Pisteytys annetaan keskiarvon mukaan.

Jos koiran suoritus ei vastaa mitään alla esitetyn taulukon pisteytysohjeita on käytettävä tuomarin harkintaa. Tälle täytyy löytyä perusteet maastokortista.

Haukun tiheyttä ja peittävyttä tulee testata riittävästi.

Haukkutiheys yli 75 hauk/min, haukku tasaista ilman taukoja	10 p
Haukkutiheys 70 - 75 hauk /min, haukku tasaista ilman taukoja	9 p
Haukkutiheys 60 - 75 hauk /min, hieman jaksottaisuutta	7-8 p
Haukkutiheys 50 - 60 hauk /min, lyhyitä taukoja	5-6 p
Haukkutiheys 40 - 50 hauk /min, häiritseviä taukoja	3-4 p
Haukkutiheys 20 - 40 hauk /min, tai pitkiä taukoja	2 p
Haukkutiheys alle 20 hauk /min	1 p
Haukkuaika alle 20 min	0 p
Ei voida arvostella.	-

10. – Tottelevaisuus ja yhteistyö

(X 1,0)

Tavoitteena on arvostella koiran kykyä totella ohjaajan komentoja ja halua pitää yhteyttä ohjaajaan.

Tottelevaisuutta testaan

1. haun aikana (0-2p)
2. työskentelyn aikana (0-5p) sekä
3. välittömästi työskentelyajan päätyttyä (0-3p).

10 p suorituksessa ei sallita yhtään epäonnistunutta kutsua.

Kutsuminen ei saa tapahtua haukkutyöskentelyssä ennen 90 min haukkuaikaa.

Jos työskentelyaika on alle 200 min tai koira ottaa oma-aloitteisesti yhteyttä enemmän kuin 2 kertaa niin annetaan enintään 6p. Oma-aloitteiseksi yhteydenotoksi ei lasketa tilannetta missä ryhmä yrittää ampumatilaisuutta koiran ollessa tietoinen ryhmästä tai kun hirvi on näkösällä.

Jos koiran suoritus ei vastaa mitään alla esitetyn taulukon pisteytysohjeita, on käytettävä tuomarin harkintaa. Tälle täytyy löytyä perusteet maastokortista.

Jos koira toistuvasti jättää ryhmän hakeutumalla pihuille, autolle tms. niin vähennetään 2 pistettä.

Haku	0-2 p	
Koira voidaan kytkeä		2 p
Löytö ensimmäiseltä lenkiltä		1 p
Koira ei voitu kytkeä		0 p
Hirvityöskentelyn aikana	0-5 p	
Koira voidaan kytkeä seisontahaukusta ja se tulee heti kutsusta. Testataan kaksi kertaa, joista ensimmäinen ennen 150 min työskentelyaikaa ja työskentely jatkuu yhteydenoton jälkeen.		5 p
Koira voidaan kytkeä seisontahaukusta kerran ja työskentely jatkuu yhteydenoton jälkeen.		4 p
Kutsuttaessa koira tulee epäröinnin jälkeen ja työskentely jatkuu yhteydenoton jälkeen.		3 p
Koira saadaan kytkettyä toistuvien yritysten jälkeen ja työskentely jatkuu yhteydenoton jälkeen, tai koira palaa pakenevan hirven perästä		2 p
Koira työskentelee täyden työskentelyajan mutta ei ole kytkettävissä		1 p
Koira ei ole kytkettävissä eikä työskentele täyttä työskentelyaikaa		0 p
Koe-erän lopussa	0-3 p	
Koira kutsutaan seisontahaukusta erän jälkeen		3 p
Koira kytketään hirvityöskentelystä erän jälkeen		2 p
Koira haukkuu seisontahaukua erän jälkeen, mutta ei ole kytkettävissä		1 p
Koira ei ole kytkettävissä, tai koira noudetaan		0 p
Ei voida arvostella		-